

Spoorboekje voor een Right2Challenge project

in de openbare ruimte

Right to challenge
Scheperstraat

Spoorboekje voor een Right2Challenge project in de openbare ruimte

Rotterdam is van ons allemaal. Daarom is de gemeente gestart met Right 2 Challenge (R2C). Via R2C kunnen Rotterdammers lokale voorzieningen en gemeentelijke taken in eigen hand nemen. Heb je een goed idee hoe de inrichting van het buurtplein beter kan, het beheer van een sporthal efficiënter, of het onderhoud van een park natuurlijker? Dan kun je de gemeente uitdagen om dit zelf te gaan doen. In dit spoorboekje leggen we uit welke stappen je kunt nemen om van je initiatief een geslaagde challenge te maken en wat de voorwaarden hiervoor zijn. Dit doen we aan de hand van de ervaringen die zijn opgedaan bij de R2C Schepenstraat.

Dit spoorboekje voor een R2C openbare ruimte is gemaakt door bewoners van de Schepenstraat in samenwerking met de gemeente Rotterdam. De Schepenstraat was het eerste Right to challenge project in Rotterdam waarbij bewoners het gehele ontwerp- en participatieproces rondom de herinrichting van een stuk openbare ruimte -in dit geval een lange en brede straat- succesvol van de gemeente hebben overgenomen. Ook zijn de bewoners nauw betrokken gebleven bij de voorbereiding en de uitvoering van de herinrichting van deze straat en hebben zij na de herinrichting 8 grote plantsoenen in zelfbeheer genomen.

Bij het (her)inrichten en beheren van een straat, plein of park komen veel verschillende onderwerpen aan bod en zijn veel verschillende partijen betrokken. We proberen via dit spoorboekje voor een R2C project in de openbare ruimte daarom antwoord te geven op vragen als: Hoe zet je een R2C voor een openbare ruimte op? Wat is er naast een goed verhaal allemaal nodig? Wie heb je hierbij nodig?

Om de ervaringen die er bij dit proces zijn opgedaan te delen en Rotterdammers te inspireren hebben we zoveel mogelijk voorbeelden en tips and tricks uit de R2C Schepenstraat verzameld. Het boekje is zo opgezet dat het je door alle fasen van een R2C voor de openbare ruimte meeneemt. Op iedere linkerzijde van een pagina vind je de stappen in het R2C proces, in het midden de praktijkvoorbeelden uit de Schepenstraat en aan de rechterzijde de algemene tips and tricks voor ieder R2C project.

Een prettige openbare ruimte is belangrijk voor het woonplezier van bewoners en draagt bij aan de verbondenheid met onze stad, wijk en straat. Daarom is het belangrijk dat je als inwoner kunt meedenken en meebeslissen over hoe de openbare ruimte in jouw buurt wordt ingericht. Via R2C kunt je bijvoorbeeld een (her)inrichtings project voor de buitenruimte challengen. Wanneer een buitenruimte binnen nu en circa 2,5 jaar op de planning staat om te worden (her)ingericht kun je als bewoner daar het voortouw in nemen en samen met andere bewoners in de buurt het ontwerp maken en/of de participatie organiseren.

Dit spoorboekje is bedoeld om je daarmee op weg te helpen! Het geeft een overzicht hoe je van een eerste idee tot een challenge komt, en vervolgens deze challenge in praktijk gaat brengen.

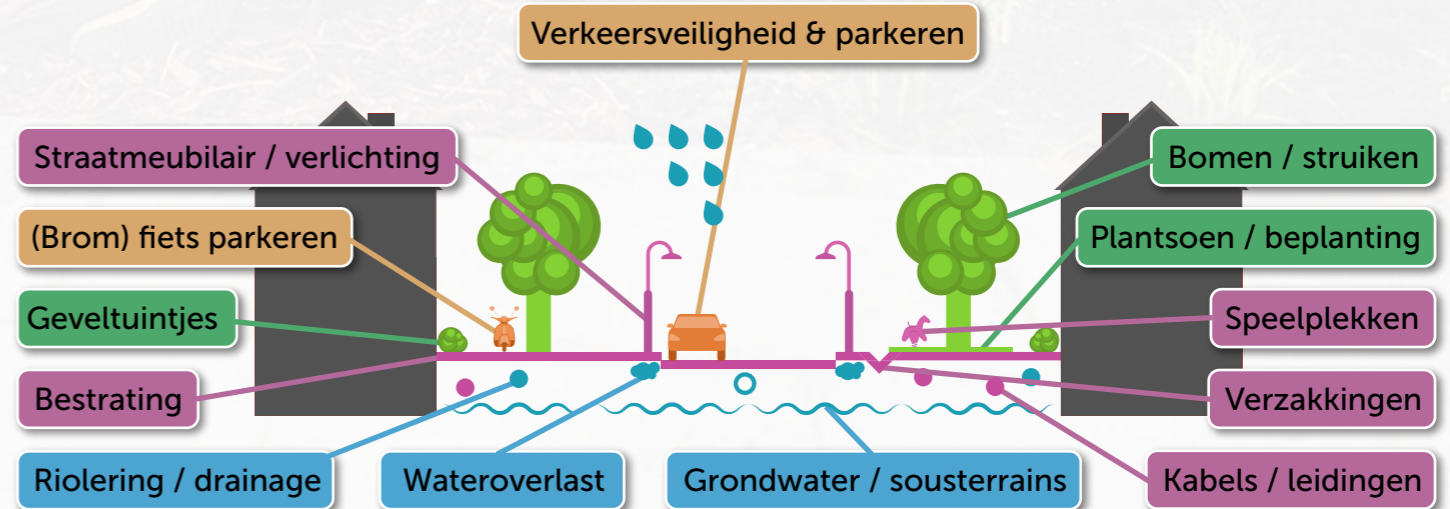
De tekening hiernaast is gemaakt om de verschillende onderwerpen die bij een herinrichting een rol spelen duidelijk zichtbaar te maken: verkeer & parkeren, groen, materialisatie en water. Een ander belangrijk aspect wat zeer bepalend is voor een goede buitenruimte is de relatie tussen het zichtbare deel boven het maaiveld en het onzichtbare deel (o.a. kabels & leidingen) onder de grond. Dit komt verderop in dit spoorboekje aan de orde.

MEER WETEN? => A
4 thema's: verkeer & parkeren,
groen, water en materialisatie

2
3
7

Inhoud

Introductie	2
Van idee naar challenge	3
Ontwerp tot Beheer	7

**STAPPEN
PLAN**

**PRAKTIJK
VOORBEELDEN**

**TIPS
& TRICKS**

1

Aanleiding challenge

Elk nieuw plan begint uiteraard met een eerste idee. Dat kan vanuit een positieve insteek zijn, bijvoorbeeld jij wil weten welke ontwikkelingen er in jouw buurt gaande zijn, of de gemeente van plan is om iets aan te passen in de komende jaren, want jij wil hier graag over meedenken, of hier zelf het voortouw in nemen. Soms is de aanleiding dat er een plan voor de openbare ruimte van jouw wijk gemaakt is, maar je herkent je er helemaal niet in, of vindt dat er kansen voor verbetering onbenut blijven, kort samengevat, dat het plan beter kan.....

Idee

Organiseer een oploope/meeting om jouw ideeën te delen met medebewoners. Welke opgaven liggen er in jullie buitenruimte? Het denken vanuit de thema's verkeer en parkeren, groen, water en materialisatie kan helpen om een goed beeld te krijgen van verschillende wensen en wat de relatie hiertussen kan zijn. Bepaalde opgaven kunnen buurt overstijgend zijn en gekoppeld aan stedelijk beleid, zoals een betere luchtkwaliteit. Mail jullie idee voor een challenge naar righttochallenge@rotterdam.nl. Zo kunnen jullie je idee alvast voorleggen aan de gemeente en meer informatie aanvragen. De gemeente denkt graag mee bij de uitwerking van de challenge.

2

MEER WETEN? => A
4 thema's: verkeer & parkeren,
groen, water en materialisatie

Het kan beter

- Een herinrichting in de Schepenstraat was hard nodig:
- Verzakte stoepen, losse tegels, extra traptredes nodig om de huizen in te komen
 - Fietsparkeren was chaotisch
 - Je kon niet met je fiets vanaf de stoep de weg op door aaneengesloten parkeerplekken
 - Wateroverlast op straat bij piekbuien
 - Verwaarloosde plantsoenen met 'prikgroen'
 - Huisaansluitingen op het riool die afbraken door de verzakking
 - Er werd te hard gereden in de straat ondanks 30 km

De gemeente maakte in eerste instantie een herinrichtingsplan. Een plan dat volgens de bewoners niet recht deed aan de aanwezige kwaliteiten van de straat en waarbij alle bomen zouden worden gekapt.

Ontwikkelingen in de buurt

Het is als initiatiefnemer belangrijk om zoveel mogelijk te weten te komen wat er allemaal qua ruimtelijke ontwikkelingen in de buurt gebeurt. Bij de gemeente wordt vaak heel projectgericht gewerkt en niet altijd 'opzij' gekeken bij projecten van andere collega's in hetzelfde gebied. Pas in een vrij laat stadium bleek in de Schepenstraat dat aan beide uiteinden van de straat nieuwe ontwikkelingen gaande waren: Aan de ene kant een fietsvriendelijkere kruising en aan de andere kant een verbouwing van een supermarkt. Beiden hadden directe invloed op de herinrichtingsplannen. Ook hier moest het ontwerp van de Schepenstraat op anticiperen.

Draagvlak

In de Schepenstraat heeft het huis aan huis verspreiden van briefjes waarop onze eerste ideeën stonden vrij snel geresulteerd in een flinke mailinglijst van bewoners die betrokken en geïnformeerd worden. Binnen twee weken leverde dat een lijst op van 150 namen/emailadressen op bijna 100 verschillende adressen!

Neem contact op met de gemeente

Raadpleeg betrokken ambtenaren in jouw gebied. Welke ontwikkelingen zijn gaande in jouw omgeving? Kunnen die invloed hebben op jouw initiatief.

Vraag om contactgegevens

Maak een contactlijst en bewaak die goed! Laat anderen er geen misbruik van maken. Zijn de actieve bewoners een beetje verspreid over de straat/het gebied. Spreiding vergemakkelijkt het vergroten van de achterban.

Verzamel actieve bewoners

Openbare ruimte projecten duren afhankelijk van de grootte en complexiteit al vaak minimaal 2 jaar vanaf idee tot en met uitvoering. Daarom is het belangrijk om vanuit een groep te opereren. Kijk in de ideefase al of er sprake is van een soort projectteam? Heb je het idee dat er voldoende actieve bewoners zijn of dient er nog geworven te worden? Je kunt tenslotte zo'n challenge niet in je eentje doen!

3

Draagvlak

Zoek contact met andere bewoners in de straat:

- Is er een bewonersorganisatie actief?
- Welke netwerken zijn er op social media (Buurbook, etc.)?
- Zijn er bedrijven, organisaties of instellingen in jullie directe woonomgeving gevestigd? Zo ja, zoek contact en informeer hen. Welke belangen en wensen hebben zij? Sluit dat goed aan bij jullie initiatief? Hun steun hiervoor kan heel belangrijk zijn.

Kennis

Informeer en onderzoek in hoeverre andere bewoners zich al actief bezighouden met de inrichting van een straat, park, plein in jullie directe woonomgeving (o.a. via geveltuin-tjes of zelfbeheer). Zijn er recentelijk zaken veranderd/aangepast? Op wiens verzoek was dat? Welke ontwikkelingen zijn er in de buurt gaande? Zijn er bewoners die actief willen helpen? Welke motivatie hebben zij? Belangrijke ingrediënten voor een challenge:

- Een goed idee voor de straat
- Draagvlak in de wijk
- Aanwezige expertise

4

5

Visie

Schrijf jullie ideeën op! Maak er een positieve boodschap van! Is er een gemene deler (soort 'rode draad') te ontdekken? Dan wordt dat jullie droom of visie.

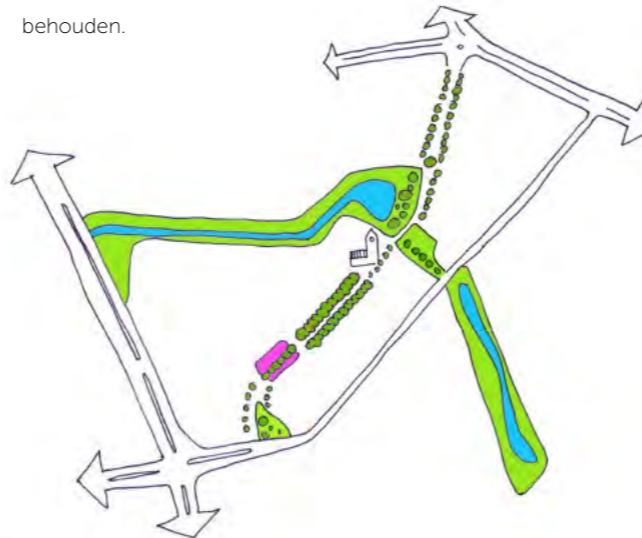
Formuleer die op 1 A4'tje.

Expertise

In de Schepenstraat werd al heel snel een KernTeam van zo'n 13 verschillende bewoners gevormd. Naast uiteraard hun eigen ervaring als bewoner van de straat brachten zij ook via hun opleiding of beroep kennis met zich mee die van pas kwam bij het ontwerp en participatie proces. Wij konden onder andere beschikken over stedenbouwkundigen en ontwerpers, een civiel ingenieur, een meubelmaker met veel kennis over bomen, een computer-expert (handig voor onze website en digitale nieuwsbrief) en uiteraard veel kennis van de straat.

Bestaande kwaliteiten

In de Schepenstraat zijn we begonnen om de bestaande kwaliteiten te benoemen en een eigen visie voor de herinrichting te formuleren: "De Schepenstraat is een unieke parkstraat met een geheel eigen karakter." Wij vonden de positionering van en het wonen tussen de bomen, de variatie in het straatprofiel en de verrassingen en imperfecties bijdragen aan de kwaliteit van de straat. De bomen vormden de dragende structuur van het park karakter van de Schepenstraat en hadden door hun leeftijd een redelijk tot grote omvang. Veel bomen stonden dicht op het riool en omdat dit riool vervangen moest worden kwam het behoud van veel bomen in gevaar. Daarnaast moest de Schepenstraat zo'n 40 cm worden opgehoogd wat zich niet goed verdroeg met één van de meest voorkomende boomsoort in de straat, de pseudo platanus. In het plan dat door de gemeente was gemaakt zouden alle 138 bomen verdwijnen. Door een goede afstemming tussen het onder- en bovengronds ontwerp én grote zorgvuldigheid tijdens de uitvoering zijn in het definitieve plan meer dan de helft van de bestaande bomen behouden.

Steek tijd in de onderlinge samenwerking

Het is belangrijk om in een vroeg stadium goed te kijken naar de samenstelling van jouw groep actieve bewoners en zaken als tijdsbesteding en vergoeding onderling te bespreken.

MEER WETEN? => B Samenstelling initiatiefgroep & onderlinge afspraken

Benoem aanknopingspunten met beleid

Let bij een challenge ook op het beleid en de ambities van de gemeente. Kijk in het collegeprogramma of coalitie-akkoord of vraag de gemeente om relevante beleidsstukken. Benoem de aanknopingspunten van jouw challenge met het beleid. Dat helpt!

6

Toets

De randvoorwaarden om voor een R2C project in aanmerking te komen zijn:

- Het gaat om een huidige lokale voorziening of een gemeentelijke taak
- Het initiatief wordt gedragen door de wijk of buurt
- Het initiatief schaadt geen andere bewoners
- Op basis van jullie kennis en ervaring is aannemelijk dat jullie de prestatie kunnen leveren
- De kosten voor de uitvoering zijn niet hoger dan de huidige kosten
- Het initiatief moet in uitvoering (minstens) net zo effectief zijn als de gemeentelijke uitvoering en moet daarnaast een maatschappelijke meerwaarde hebben voor de wijk of buurt
- Gemeente is van plan het gebied opnieuw in te richten

Eerste gesprek

De initiatiefnemers worden uitgenodigd voor een gesprek met betrokken ambtenaren en een vertegenwoordiger van Right to Challenge waarbij de volgende zaken besproken worden:

- Wensen en ideeën; hoe brengen we het idee verder naar een echt plan?
- Welke taken en werkzaamheden zijn er? wat willen en kunnen de initiatiefnemers doen?

Vanuit de gemeente wordt er een contactpersoon aangewezen. Initiatiefnemers van een R2C project zoeken uit hoeveel budget zij nodig hebben voor hun challenge. En de Gemeente Rotterdam zoekt uit hoeveel budget beschikbaar is voor het R2C initiatief.

8

Tweede gesprek

In het tweede gesprek deelt de gemeente mee hoeveel budget er vrijkomt voor de challenge. Vervolgens maken de initiatiefnemers een afweging of ze gaan challengen en welke taken.

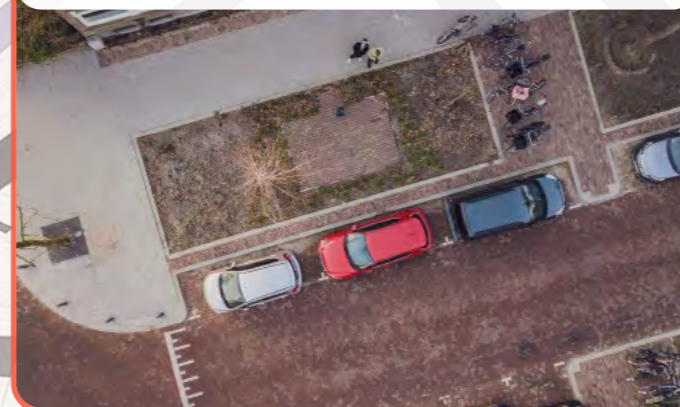
Combineren van opgaven

De opgaven in de Schepenstraat waren o.a.:

- Behoud van zoveel mogelijk gezonde bomen d.m.v. maatwerk
- Het verkeersveiliger maken d.m.v. een smallere rijweg en entrees van de straat
- Betere fietsparkeerplekken en meer mogelijkheden om vanaf de fietsparkeerplek de rijweg op te gaan
- Wateroverlast beperken

Resultaat:

- Meer variëteit aan bomen en plantsoenen, beter voor mens en milieu
- Fietsvriendelijkere straat, minder overlast, minder ongelukken
- Regentonnen en drain voor regenwater op straat

Welke taken challengen?

De Schepenstraat heeft in eerste instantie het ontwerpen van de straat t/m het definitief ontwerp (DO) gechallengeed én het organiseren van het participatie traject met de daarbij behorende communicatie.

Na de afronding van het DO is in overleg met de gemeente besloten om ook tijdens de voorbereiding en uitvoering betrokken te blijven voor:

- Kwaliteitstoezicht uitvoering
- Opzetten en begeleiden van zelfbeheerplantsoenen
- Communicatie naar de omgeving

Bepaal de plangrens van jouw initiatief

De plangrens van een buitenruimte project heeft veel invloed op budget en afstemming. Doe een voorstel richting gemeente. Zo kun je in samenspraak komen tot een plangrens die past bij de ambities van jouw challenge!

MEER WETEN? => C
Plangrens & reikwijdte

Maak gebruik van extern advies

Je hoeft niet alles zelf te doen! Voor bepaalde taken kun je ook externe expertise inschakelen. Bijvoorbeeld voor specialistische kennis, onderzoek, communicatie of begeleiding ontwerpproces. Het is belangrijk om specialistisch onderzoek in jullie eigen budget op te nemen. Zo heb je zelf de keuze welke adviseurs je betreft en bepaal je zelf de opdrachtverstrekking.

Vraag alvast om een offerte/kostenindicatie; dan kun je die meenemen in begroting.

Maak een begroting

Gebruik het stappenplan Ontwerp en Uitvoering voor een ureninschatting. Denk ook aan andere kosten, zoals extern advies, zaalhuur, catering, presentatiemiddelen, printkosten, webhosting, etc...

MEER WETEN? => D
Stappenplan

9

Definitief indienen challenge

Tussen initiatiefnemers en de gemeente vind(t)en nog één (of meer) gesprek(ken) plaats om de challenge goed uit te werken. Hierna dienen initiefnemers hun challenge definitief in via righttochallenge@rotterdam.nl. Het format dat hiervoor gebruikt kan worden staat op: <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/right-to-challenge/>

Pitch challenge

Na ontvangst van de challenge nodigt de gemeente de initiatiefnemers uit in het platform R2C. In het platform R2C zitten gemeentelijke afdelingshoofden, iemand van inkoop en de rayon directeur.

Als initiatiefnemer houd je een korte pitch en beantwoord je vragen van de platformleden. Na de vergadering stuurt het platform R2C haar advies naar betrokken wethouders. Zij besluiten of de gemeente een challenge aangaat.

10

11

Opstellen samenwerkingsovereenkomst

Als de gemeente besluit de challenge aan te gaan wordt gezamenlijk een juridisch document opgesteld. Hierin staan de afspraken over de taken, samenwerking, budget en prestaties.

MEER WETEN? => F Samenwerking tussen bewoners en gemeente

Communicatie

Het KernTeam Schepenstraat was verantwoordelijk voor de communicatie met de gemeente en met de bewoners in de straat en gebruikte hiervoor o.a. een website (www.schepenstraat.info), digitale én huis aan huis nieuwsbrieven en informatie-avonden. In de Schepenstraat heeft het KernTeam ervoor gekozen om op de website niet alleen voortgang, ontwerp en nieuwsberichten te plaatsen, maar ook rapporten, richtlijnen en studies. Zo zijn bijvoorbeeld grafieken van de grondwaterstand te vinden en een prognose van toekomstige grondwaterstand. Dit was een belangrijk punt voor veel eigenaren: blijft mijn sousterrain wel droog? De gemeente is verantwoordelijk voor en heeft een informatieplicht over aanpassingen in de directe woonomgeving (tijdelijk onbereikbaar, geen riool, etc.). De inhoud van de gemeentelijke nieuwsbrieven die voor de Schepenstraat nodig waren werden eerst afgestemd met het KernTeam en naast de gemeentelijke website ook via de website van de Schepenstraat gedeeld.

Digitale meningspeiling

Om zeker te weten dat jullie initiatief kan rekenen op een brede steun uit de wijk of buurt kan een digitale meningspeiling worden georganiseerd door de gemeente. Hierbij wordt aan alle (18+) inwoners gevraagd om digitaal te stemmen over de vraag: moet het inrichtingsplan ontworpen worden door de initiatiefgroep of door de gemeente? In de Schepenstraat werd deze vraag ook aan bewoners gesteld. Ongeveer 50% van alle bewoners deed mee aan de digitale peiling. 98% van de stemmers vond het een goed idee. Een duidelijk resultaat!

Bespreek te volgen procedure met gemeente

Bij het opstellen van een challenge moet er duidelijkheid zijn over de te volgen procedure. Bij inrichtingsplannen wordt meestal de IP-procedure gevolgd, maar dit hoeft niet. Wellicht is er ook een eenvoudigere procedure werkbaar. Bespreek dit met betrokken ambtenaren. De gemeente is hiervoor verantwoordelijk.

Denk na over rechtsvorm van jouw initiatiefgroep

Een samenwerkingsovereenkomst moet worden ondertekend door een rechtspersoon. Welke rechtsvorm krijgt jullie initiatiefgroep: stichting of vereniging?

MEER WETEN? => E Rechtsvormen

STAPPEN PLAN

1

Formeer een ontwerpteam

Wie zitten daar in vanuit initiatiefgroep? Welke ambtenaren vanuit de gemeente? In de ontwerpfase is regelmatig overleg tussen initiatiefgroep en gemeente cruciaal.

Organiseer daarom één of meerdere ontwerpsessies tussen gemeente en initiatiefgroep.

Het is belangrijk om het voorlopige ontwerp (VO) voor het (her)inrichtingsplan in nauwe samenwerking met de gemeente te maken, zodat er vanuit de initiatiefgroep geen onrealistische aannames/voorstellen worden gedaan richting de achterban.

Organiseer workshop 1

Organiseer een workshop voor omwonenden en ga niet te veel zenden, maar vooral goed luisteren!!! Haal zoveel mogelijk op, leg het vast, en koppel de uitkomsten terug naar omwonenden en laat bij een volgende bijeenkomst zien hoe de input verwerkt is.

2

PRAKTIJK VOORBEELDEN

Thematafels

Bij de eerste participatie bijeenkomst voor de herinrichting van de Schepenstraat hadden we voor vier thematafels gekozen (verkeer & parkeren, materialisatie, water en groen). Hiervoor hadden we allerlei referentiebeelden verzameld die bewoners konden kiezen en ordenen naar wat zij wel en niet aansprekend vonden en passen bij de Schepenstraat. Na 20 minuten werd er van tafel gewisseld zodat alle aanwezigen over ieder thema hun deelen konden delen. Aan het eind van de bijeenkomst werden per thematafel de belangrijkste conclusies gedeeld en hier kon dan ook weer feedback op gegeven worden.

MEER WETEN? => A
4 thema's: verkeer & parkeren, groen, water en materialisatie

Programma van uitgangspunten

Op basis van alle ideeën en wensen is een Programma van Uitgangspunten opgesteld. Veel van deze uitgangspunten zijn uiteindelijk opgenomen in het Programma van Eisen (PVE). Hiermee werden de belangrijkste aandachtspunten vanuit het KernTeam en de achterban formeel vastgelegd.

MEER WETEN? => G
Wensen, uitgangspunten en het programma van eisen

Organisatie

In de Schepenstraat werd een Ontwerp & Participatie Team samengesteld voor het ontwerpdeel. Zo konden ontwerpen vanuit het KernTeam direct worden teruggekoppeld aan de gemeente. Hierin zaten leden van het KernTeam en specialisten vanuit de gemeente, in wisselende bezetting, al naar gelang de besprekpunten.

MEER WETEN? => F
Samenwerking tussen bewoners en gemeente

TIPS & TRICKS

Eerst luisteren! Daarna pas naar de tekentafel

Vertel je verhaal, maar ga niet meteen een ontwerp maken! Laat eerst je medebewoners hun input geven. Zo voorkom je dat zij het idee krijgen dat zaken al zijn voorgekauwd en dat hun inbreng geen effect zal hebben.

Wees eerlijk en transparant naar elkaar!

Een goede informatieuitwisseling / dossierkennis tussen gemeente en bewoners is cruciaal voor het ontwerpproces en de onderlinge samenwerking. Spreek elkaar erop aan als dit volgens een van beiden niet het geval is.

STAPPEN PLAN

PRAKTIJK VOORBEELDEN

TIPS & TRICKS

3 Voorlopig ontwerp

Om de lijst van wensen en uitgangspunten in beelden om te zetten worden schetsen van alle ideeën gemaakt. Met schetsen en deelstudies kun je onderzoeken welke uitgangspunten haalbaar zijn en welke wellicht strijdig met elkaar. Het geeft beter inzicht welke keuzes er misschien gemaakt moeten worden. Meer bomen op een bepaalde plek kunnen alleen als daar in de ondergrond voldoende ruimte voor is. Het (al dan niet optisch) versmallen van een rijweg helpt vaak beter om auto's zachter te laten rijden dan alleen een bord 30 km/uur plaatsen. De eerste fase eindigt meestal met een definitief programma van eisen wat de basis is voor het voorlopig ontwerp (VO).

4 Organiseer workshop 2

Leg een eerste 'totaalplan' voor aan alle aanwezigen en vertel duidelijk wat er met de resultaten uit workshop 1 gedaan is en hoe deze verwerkt zijn in het schetsplan. Welke uitgangspunten zijn gehanteerd? Laat bewoners reageren op de schetsen. Leg de reacties goed vast en koppel die terug via de website/nieuwsbrief.

5 Organiseer workshop 3

Leg in een vervolg workshop het VO voor aan bewoners en vertel duidelijk wat er met resultaten uit vorige workshop gedaan is. Hoe zijn die verwerkt in VO? Welke uitgangspunten zijn er gehanteerd? Laat bewoners reageren op het VO. Leg de reacties goed vast en koppel die terug via website/ nieuwsbrief.

Rioleringsontwerp

Een belangrijk en bepalend onderdeel vanuit de ondergrond op de herinrichting is de vervanging van het (gemengde) riool. Dit is een complexe opgave waarvoor veel vakkennis nodig is. Vanuit de afdeling waterhuis- houding van de gemeente wordt een functioneel advies geformuleerd hoe het nieuwe rioolontwerp eruit moet komen te zien. In het ontwerp proces in de Schepenstraat is dit advies besproken met het KernTeam en omdat in het KernTeam ook kennis over stedelijk waterbeheer aanwezig was, is uitgebreid gediscussieerd over de plek van het nieuwe riool (i.v.m. invloed op behoud van de bestaande bomen), maar ook over extra mogelijkheden voor regenwaterberging en de grondwaterstand. Uiteindelijk is er door een kleine aanpassing in het ontwerp nog een aantal bomen bespaard. Ook is bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard een subsidie aangevraagd en gehonoreerd voor regentonnen in de straat.

Check subsidiemogelijkheden

Check bij het waterschap dat verantwoordelijk is voor jouw wijk of er mogelijkheden zijn voor subsidie voor extra waterberging in de openbare ruimte.

Gezamenlijke workshops

In de Schepenstraat werden 3 workshops voor alle omwonenden georganiseerd. Hierbij waren ook specialisten van de gemeente bij aanwezig, zodat vragen van bewoners direct uitgelegd en/of beantwoord konden worden.

Let op de schaal

De Schepenstraat is een vrij lange straat, circa 600 meter lang. Bij de workshops die over het totaal ontwerp gingen hebben we de straat daarom opgeknipt in vier delen, zodat er behapbare stukken overbleven en bewoners directer een discussie konden hebben over parkeeroplossingen, locatie van plantsoenen, plaatsing van afvalcontainers, lantarenpalen etc. in de directe omgeving van hun woning.

Los het op in de praktijk

Er zijn veel variabelen van invloed op de toekomstbestendigheid van een boom. Vraag daarom extern advies bij onzekerheid over de gezondheid en levensduur van een bestaande boom. Blijf echter niet te lang in de theorie hangen, maar los het op in de praktijk door bijvoorbeeld naar de wortels van de boom te kijken.

Ontwerpparameters

In de Schepenstraat hebben we voor verschillende onderdelen in ons plan ontwerp parameters of principes uitgetekend. Bijvoorbeeld voor de indeling van het trottoir, de rijweg, de verbindingen, het groen, de ondergrond en het parkeren. Dit helpt bij het communiceren met de achterban.

6 Reactie gemeentelijke diensten

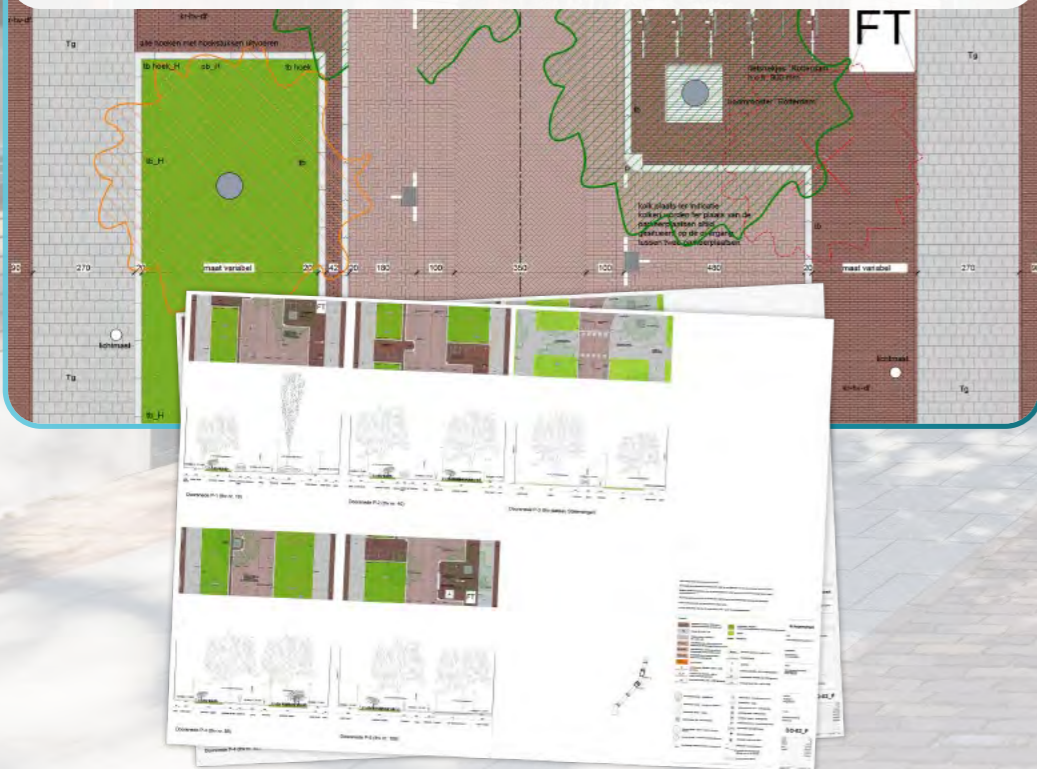
Als het concept VO er ligt zal de gemeente een uitzending doen naar in- en externe partijen (ROTEB, politie, brandweer, nutsbedrijven, RET) voor reactie op het voorlopig inrichtingsplan.

Deze reacties worden door gemeente gebundeld in een reactieformulier. Dit moet verwerkt worden in de stap naar het definitieve ontwerp (DO) voor het inrichtingsplan.

Definitief ontwerp

Na goedkeuring van het voorlopig ontwerp (VO) komt de volgende fase, het definitief ontwerp (DO). De reacties van de bewoners en die uit het reactieformulier van de gemeente op het VO worden in deze fase verwerkt tot het DO. De laatste details en keuzes worden gemaakt en in de definitieve tekening uitgewerkt.

Het totaalplan wordt aan de achterban gepresenteerd en de verschillende deelaspecten worden stapsgewijs uitgelegd. Uitgewerkte detailtekeningen kunnen de verduidelijking van het ontwerp verder ondersteunen.

7

Detailering groen

Belangrijke deelaspecten in de Schepenstraat waren de bomen en het beplantingsplan. Deze zijn op aparte tekeningen gepresenteerd aan bewoners. Uitgangspunt voor het definitieve ontwerp was dat er als vervanging voor de bestaande bomen, die niet gehandhaafd konden worden, een grotere diversiteit aan bomen zou terugkomen en liefst ook wat grotere. Hiervoor is een aantal bomen gekozen uit het bomendepot van de gemeente Rotterdam. Hier staan volwassen bomen opgeslagen die binnen een ander project in de stad niet herplaatst konden worden.

Betrek gebiedscommissie

In het proces rondom de herinrichting van de Schepenstraat is het definitieve ontwerp niet alleen aan de achterban van bewoners, maar ook aan de gebiedscommissie gepresenteerd. Zij waren tenslotte vanaf de start enthousiast geweest over ons initiatief en bij inrichtingsplannen moeten zij een advies uitbrengen richting de gemeente. Zij weten ook welke initiatieven er nog meer spelen op wijkniveau en kunnen tips geven welke interessant zijn om mee samen te werken. Bijvoorbeeld voor het zelfbeheer van de plantsoenen kan worden samengewerkt met Stadskwekerij De Kas en Groen Noord

Deel successen via social media

Kijk of jullie via Twitter, Instagram, Facebook e.d. meer aandacht kunnen genereren door mijlpalen in het proces ook buiten jullie eigen omgeving te delen.

Bomendepot

Wil je een wat grotere boom in je ontwerp opnemen? Overleg met de gemeente of er op het bomendepot van de gemeente nog bomen staan die in jullie ontwerp herplant kunnen worden.

8

Vorbereiding - bestek & aanbesteding

De voorbereidingsfase van de uitvoering van een openbare ruimte project is de fase, waarin je als initiatiefnemers wat minder vaak contact hebt met de afdelingen binnen de gemeente die verantwoordelijk zijn voor dit proces. De ontwerptekeningen worden in definitieve technische tekeningen voor de uitvoering vertaald (bijvoorbeeld een aparte riool tekening, een tekening voor de openbare verlichting, etc.). Ook wordt een definitieve kostenraming gemaakt en daarna wordt het project aanbesteed. Afhankelijk van de complexiteit van het openbare ruimte project (bijvoorbeeld wel of geen rioolvernieuwing) worden projectonderdelen bij verschillende specialistische aannemers aanbesteed, bijvoorbeeld een aannemer voor de riool werkzaamheden, een aannemer voor het straatwerk en een aannemer voor het openbare groen. De kabels (elektriciteit en OV) en leidingen (gas en water) in de bodem zijn niet van de gemeente, dus het kan zijn dat hiervoor ook nog aannemers aan de slag gaan.

Tekening digitaliseren

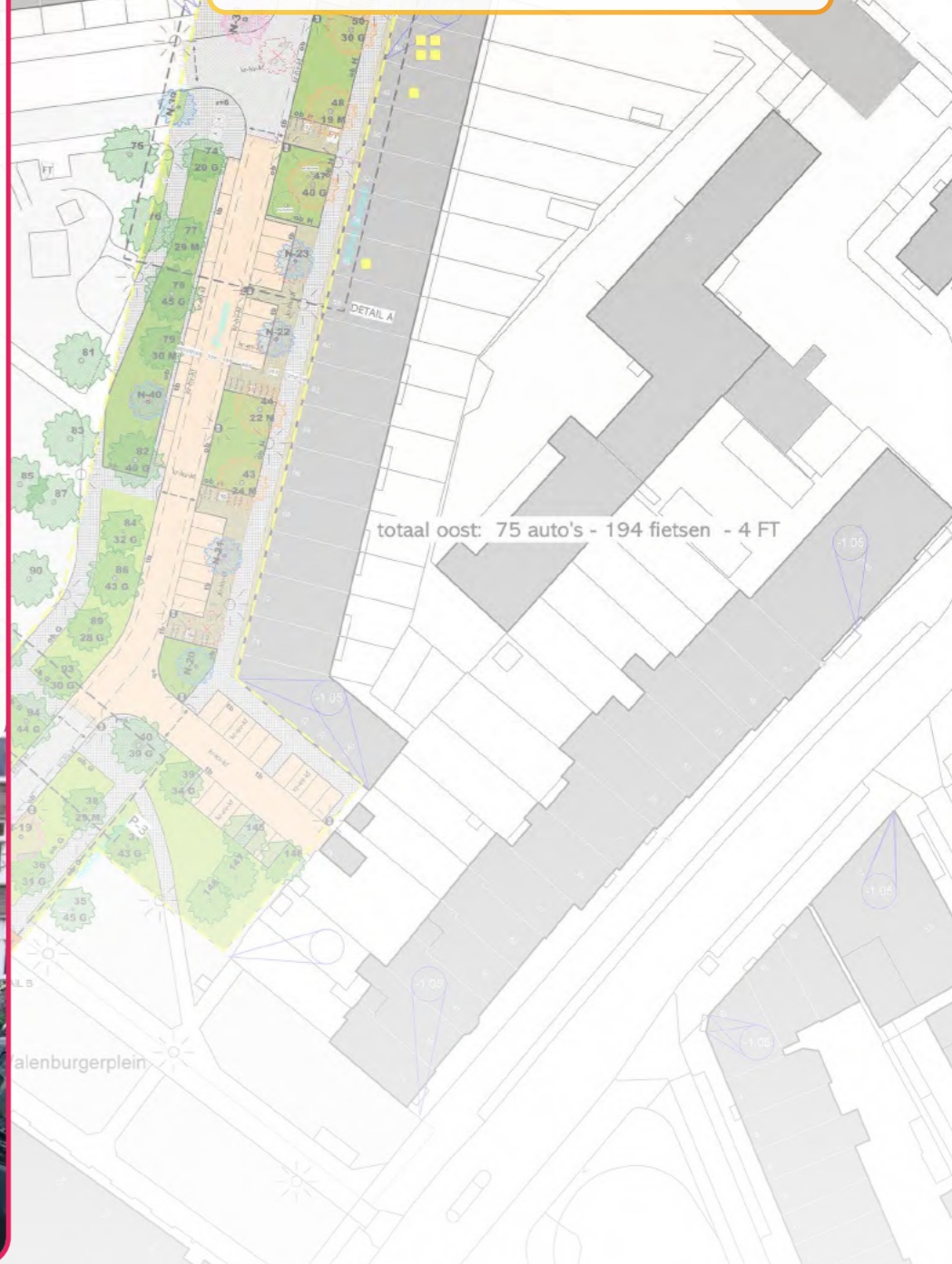
Het KernTeam heeft bij de afronding van elke fase telkens de ontwerp tekeningen digitaal aangeleverd. De gemeente heeft die daarna verwerkt in haar eigen tekensystematiek en formele stukken opgesteld ter goedkeuring en uitzending.

Protocol afspreken

Maak over innovatieve of onzekere elementen in het plan vooraf aparte afspraken en spreek zonnodig een protocol hiervoor af. Hetzelfde geldt voor aanpassingen in het ontwerp. Mocht er in de voorbereidingsfase tijdens de uitwerking en detaillering blijken dat er een aanpassing van het oorspronkelijk ontwerp nodig is, dan is het goed om van te voren af te spreken dat deze tijdig wordt afgestemd met de initiatiefnemers van de challenge.

Twijfelbomen protocol

Bomen vormen een belangrijk element in de openbare ruimte waarbij vaak een conflict optreedt met aanwezige kabels en leidingen en rioolbuizen in de ondergrond. Het wortelpakket van bomen heeft nu eenmaal veel ruimte nodig en die is soms lastig te vinden in de volle ondergrond. Bij de herinrichting van de Schepenstraat wilden de initiatiefnemers zoveel mogelijk van de bestaande bomen handhaven, maar bij sommige van deze bomen was het wortelpakket bijna verweven met het riool dat vervangen moest worden. Ondanks boomwortelinspecties (met een speciale zandstofzuiger die tijdelijk wat zand had weggezogen om te zien in hoeverre de boomwortels in het riool gegroeid waren) was op voorhand niet altijd duidelijk te bepalen of een boom de rioolvernieuwing al dan niet zou overleven. Hiervoor werd een zogenaamd 'twijfelbomen' protocol bedacht. Alle bomen waarvan het vooraf niet duidelijk was hoeveel de boomwortels met het riool verweven waren, zouden worden gemerkt en bij deze bomen zou extra voorzichtig gewerkt worden door de riool aannemer. Bij twijfel zou er direct overleg met een boomdeskundige van de gemeente en één van de initiatiefnemers plaats vinden. Zo is er uiteindelijk ook gewerkt, en een groot deel van de 'twijfel' bomen konden met deze werkwijze behouden blijven.

totaal oost: 75 auto's - 194 fietsen - 4 FT

STAPPEN
PLAN

PRAKTIJK
VOORBEELDEN

TIPS
& TRICKS

9

Uitvoering

De uitvoeringsfase is een spannende fase: alles wat je met je openbare ruimte challenge bedacht, ontworpen en afgesproken hebt wordt nu gerealiseerd. Afhankelijk van de grootte (in afmeting) en het aantal elementen in de openbare ruimte die aangepast gaan worden kan zo'n proces al gauw een aantal maanden tot meer dan een jaar in beslag nemen. Onderstaande tips kunnen helpen om te zorgen dat het door bewoners gemaakte plan voor de openbare ruimte ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd zoals het bedacht is.

Gezamenlijke schouw

Tijdens de uitvoering van het door de bewoners gemaakte IP Schepenstraat hebben 1 tot 2 vertegenwoordigers uit het KernTeam van bewoners in het begin wekelijks een schouw van ca. 30 minuten gehouden met een directievoerder van de gemeente om te kijken of alle details uit het ontwerp ook conform het IP werden uitgevoerd. Later toen met een aantal details inmiddels voldoende ervaring was opgedaan werd de frequentie twee tot driewekelijks.

Om de achterban van alle bewoners te informeren werd door de groep van mensen die de schouw liepen ook een blog bijgehouden op de website van de Schepenstraat.

Communicatie tijdens uitvoering

- Spreek van te voren goed de planning door met de gemeentelijke projectmanager die verantwoordelijk is voor de uitvoering. En kijk daarbij naar technische aspecten als bereikbaarheid, tijdelijk zonder riool, etc., maar ook naar sociale aspecten zoals een feestelijke start van de werkzaamheden, mijlpalen, en/of een feestelijke oplevering.
- Bedenk of ,en hoe jullie als bewoners aangehaakt willen blijven tijdens deze fase. Willen jullie regelmatig afstemmen met de directievoerder die namens de gemeente toezicht houdt op het project? Een voordeel hiervan is dat afwijkingen in het ontwerp (om welke reden dan ook) snel kunnen worden kort gesloten.
- Willen jullie als bewoners ook een rol in de communicatie houden tijdens de uitvoering, of leggen jullie de communicatierol over de uitvoering terug bij de gemeente?
- Leg de afspraken die jullie als bewoners maken over jullie rol en de communicatie tijdens de uitvoering met de gemeente ook vast.

Blog

Houd een blog bij tijdens de uitvoering om de achterban te informeren. Nodig pers uit bij belangrijke mijlpalen.

Organiseer een feestelijke start en oplevering

Organiseer een feestelijke start en einde van de uitvoering van jullie project. Deel deze belangrijke momenten met elkaar!

Communicatie

De gemeente heeft de plicht om bewoners via de gemeentelijke website en huis aan huis brieven te informeren over aanstaande werkzaamheden, bereikbaarheid, contactpersonen, etc. In het project Schepenstraat werden de brieven altijd gezamenlijk met het KernTeam opgesteld en zowel via de website van de gemeente als via de Schepenstraat gedeeld. Ook werd er naar elkaars website verwezen.

10

(Zelf) beheer

Als de uitvoering van een openbare ruimte project gereed is gaat de fase van (zelf)beheer in. Het bijzondere van een openbare ruimte challenge is dat het ontwerp en het daaropvolgende beheer in één proces kunnen worden vormgegeven. Als bewoners ook in de beheerfase betrokken willen blijven kan dit namelijk van invloed zijn op het ontwerp en de keuze van bepaalde materialen. Zo kan er bijvoorbeeld een plant voor het openbaar groen worden gekozen die meer onderhoud nodig heeft, en waar de gemeente geen tijd/budget voor heeft, maar bewoners wel. Het vrijwillig onderhouden van delen van de openbare ruimte door bewoners, waarbij het openbare karakter gehandhaafd blijft, wordt zelfbeheer genoemd. De zorg van bewoners kan gaan over het 'adopteren' van een stukje groen, maar ook over het schoon en veilig houden van de directe woonomgeving. Voor de financiering van zelfbeheer initiatieven kunnen burgers een aanvraag voor een bewonersinitiatief indienen bij de voor dat gebied verantwoordelijke gebiedscommissie. De afdeling Stadsbeheer van de gemeente Rotterdam kan daarnaast materialen, zoals plantjes, leveren. Ook kan zij praktische ondersteuning bieden door bijvoorbeeld een groenvak te fatsoeneren, de grond voor te bewerken, zodat die eenvoudig te beplanten is. Stadsbeheer heeft een (beperkt) budget voor deze werkzaamheden.

Beheerafspraken

Afspraken rondom zelfbeheerinitiatieven – uitgezonderd boomspiegels en geveltuinen – worden vastgelegd in een convenant, waarin standaardafspraken zijn opgenomen. Jaarlijks vindt een schouw plaats, waarbij een ambtenaar van de gemeente en bewoners die een deel van de openbare ruimte in zelfbeheer hebben genomen aanwezig zijn. Wordt er niet aan de afspraken voldaan, dan neemt de gemeente het beheer terug.

11

Samen het plantsoen doen

In de RTC Schepenstraat stond de betrokkenheid van de bewoners bij de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte centraal. Ook in de fase na de uitvoering, de beheerfase. Hiervoor hebben de initiatiefnemers van de challenge een aantal aparte workshops over zelfbeheer georganiseerd en een uitnodigend boekje samengesteld: 'Samen het plantsoen doen' (te downloaden via www.schepenstraat.info). In het inspiratieboek voor zelfbeheer in de Schepenstraat worden naast de verschillende vormen van zelfbeheer en goede voorbeelden, ook de spelregels voor het zelfbeheer van de drempelruimte en plantsoenen beschreven zoals:

- Hoe organiseer ik het zelfbeheer?
- Welke vormen van zelfbeheer zijn mogelijk? (meer en minder tijdsintensief)
- Wat mag ik wel en niet met een plantsoen doen?

Zelfbeheer tegel

Bij een zelfbeheerinitiatief wordt vaak een zelfbeheertegel aangebracht. Op deze wijze kan de groenaannemer van de gemeente zien dat dit stuk niet in het reguliere onderhoud hoeft te worden meegenomen. Maar het maakt het zelfbeheer ook zichtbaar en wijst mede bewoners op de mogelijkheden.

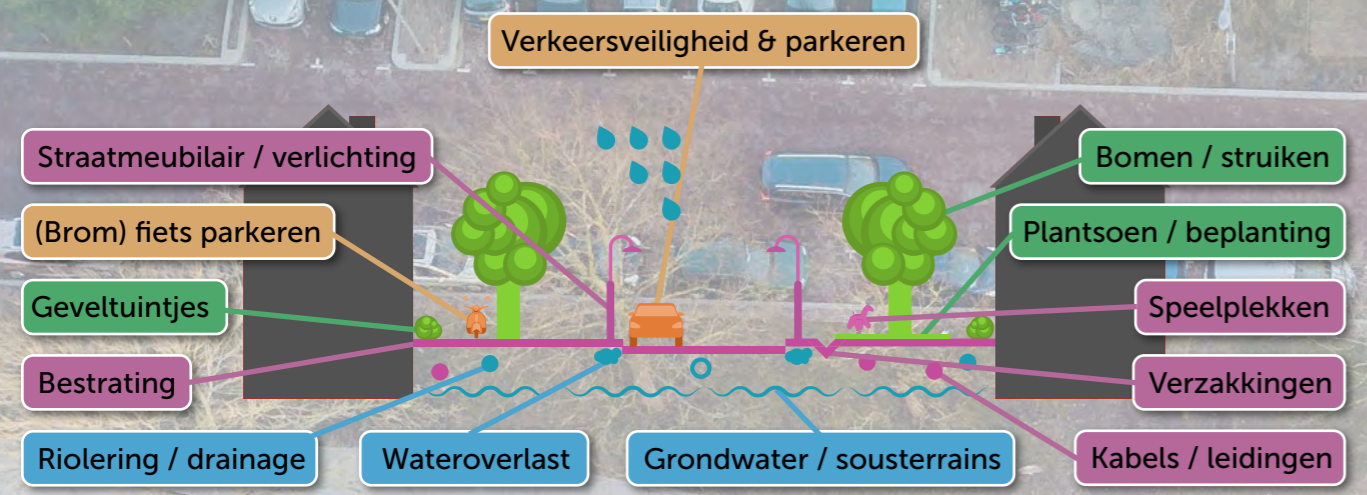

Ervaring met zelfbeheer

In de Schepenstraat waren in enkele plantsoenen bewoners al jaren actief met zelfbeheer. Hun kennis en ervaring heeft enorm geholpen bij het enthousiasmeren en organiseren van zelfbeheer in de straat na de herinrichting. Er zijn acht plantsoenen in zelfbeheer genomen nadat de herinrichting was afgerond!

De 4 thema's van een buitenruimte-challenge

Verkeersveiligheid & parkeren

Een onderwerp dat vaak de aanleiding vormt om een openbare ruimte aan te passen of waar bewoners ontevreden over zijn betreft de verkeersveiligheid en de hoeveelheid parkeerplekken voor fietsen en auto's. Het aantal parkeerplekken voor auto's wordt aan de hand van stedelijke normen bepaald en ligt vast per buurt, maar hoe de parkeerplekken over de ruimte verdeeld worden (o.a. haaks, dwars, hoeveel naast elkaar) kan vaak nog verbeterd worden. In het kort gaat het om:

- voldoende ruimte voor voetgangers
- oversteekplekken
- (vrijliggende) fietspaden
- fietsparkeer mogelijkheden
- parkeerplekken (deel)auto's en motoren
- maximum snelheid
- voorzieningen voor elektrisch rijden

Groen

Het groen is een levend onderdeel van de openbare ruimte in de stad. Het draagt bij aan de seizoensbeleving, kleur, geur, vogels, vlinders, etc. Naast de biodiversiteit draagt groen uiteraard ook bij aan zuurstof, opname van fijnstof, verkoeling en waterberging. Karig of niet goed onderhouden groen vormt vaak het startpunt voor een bewonersinitiatief en ook nemen bewoners steeds vaker (een deel van) het beheer van openbaar groen over. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- plantsoenen en groenstroken,
- bloembakken en plantschalen
- geveltuinten

Materialisatie

Met materialisatie worden de materialen bedoeld die in de openbare ruimte worden toegepast, zoals straatmeubilair (o.a. zitbanken, prullenbakken, fietsklemmen, lantarenpalen) en de bestrating. In Rotterdam is een handboek openbare ruimte Rotterdamse stijl samengesteld (<https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/rotterdamse-stijl/>) waarin de keuzes voor de materialen die mogen worden toegepast in verschillende categorieën openbare ruimten worden beschreven. Dit is om een efficiënter en duurzamer beheer mogelijk te maken, zoals bijvoorbeeld bij de Rotterdamse standaard tegel. Verder spelen bij dit thema ook aspecten als toegankelijkheid, veiligheid en kindvriendelijkheid een rol, want de keuze voor het juiste materiaal kan deze onderwerpen zeer positief beïnvloeden.

Water

Een onderwerp dat zeker in een laag gelegen, zettings- gevoelige stad als Rotterdam veel aandacht behoort te zijn het onderwerp water. Denk hierbij aan hoe we ons regenwater bergen, ons vuilwater via het riool afvoeren, maar ook aan de hoogte van het grondwater. Door klimaatverandering zullen we vaker te maken krijgen met hevige regenbuien die kunnen zorgen voor tijdelijke plassen op straat. Het is onmogelijk om de wateropgave alleen via het aanleggen van extra riool en drainage buizen op te lossen. De openbare ruimte kan een belangrijke rol spelen in het (tijdelijk) opslaan van piekbuien. Bijvoorbeeld door toepassing van meer groen, halfverharding, water doorlaatbare verharding, speciale bergingskratten onder het maaiveld, of een waterplein.

Samenstelling initiatiefgroep & onderlinge afspraken

Het is belangrijk om in een vroeg stadium goed te kijken naar de samenstelling van jouw groep actieve bewoners en een aantal zaken onderling te bespreken:

Samenstelling Initiatiefgroep:

Hoe is de groepssamenstelling van actieve bewoners? Iedereen is 'ervaringsdeskundig' met betrekking tot zijn of haar eigen leefomgeving. Wie zijn de doeners, wie meer de denkers?

Welke competenties & vaardigheden zijn er aanwezig bij actieve bewoners? Welke niet?

Motivatie & Tijdsbesteding:

Een Right to Challenge Buitenproject is tijdsintensief. Welke motivatie hebben bewoners om hier aan mee te doen? Een gezond startpunt is de gezamenlijke wens om de straat beter te maken. Het verdienen van geld is een bijkomstigheid. Bedenk dat niet alle uren worden vergoed; alleen de zaken die gechallenged worden en in de samenwerkingsovereenkomst staan. Bedenk zelf en bespreek onderling welke tijdsbesteding (betaald en onbetaald!) realistisch is.

Het is heel belangrijk om naar elkaar toe te laten weten wat voor een ieder haalbaar is!

STEЕК TIJD IN ONDERLINGE SAMENWERKING

VERDIEPINGS PAGINA

Reikwijdte & plangrens

Welke schaal heeft jouw initiatief? Betreft het een duidelijk afgebakend gebied?

Plangrenzen zijn bij herinrichtingsprojecten heel belangrijk ivm budgettering en afstemming.

Het is belangrijk om vanuit het initiatief aan te geven welke ambitie er ligt qua ruimtelijke impact. Wellicht is het handig te denken in minimale en maximale variant.

Je hoeft hierover in deze fase nog geen beslissing te nemen maar het is wel belangrijk om te onderzoeken wat de ruimtelijke grenzen kunnen zijn. Zie het als een voorstel waarna je in samenspraak met gemeente de ruimtelijke kaders vastlegt.

Zijn er koppelingen te leggen met aangrenzende projecten in de publieke ruimte? Vraag dit na bij Stadsontwikkeling? Dat kan uw plan versterken.

BEPAAAL DE PLANGRENS VAN JOUW INITIATIEF

VERDIEPINGSPAGINA

Fase ontwerp

**Opstellen
concept-programma van uitgangspunten (PvU)**

▼ *Input bewoners*

**Haalbaarheids-/variantenstudies
adviezen gemeente (boven- en ondergronds)**

▼ *Input gemeente + externe partijen*

Definitief PvU

Programma van Eisen

▼ *Input gemeente*

Schetsontwerp

▼ *Input bewoners*

Concept Voorlopig Ontwerp

▼ *Input gemeente* ▼ *Input bewoners*

Voorlopig Ontwerp (VO-IP)

Concept Definitief Ontwerp

▼ *Input gemeente* ▼ *Input bewoners*

Definitief Ontwerp (DO-IP)

Fase uitvoering Definitief Ontwerp (DO-IP)

▼ *Input gemeente*

Bestek

▼ *Input gemeente* ▼ *Input bewoners*

Aanbesteding

▼ *Input gemeente*

Uitvoering

▼ *Input gemeente* ▼ *Input bewoners*

(Zelf) beheer

MAAK EEN BEGROTING

VERDIEPINGSPAGINA

Rechtsvorm

De samenwerkingsovereenkomst dient te worden ondertekend door een rechtspersoon.

Welke rechtsvorm krijgt jullie initiatiefgroep: stichting of vereniging?
Informeer naar verschillende rechtsvormen bij notaris.

- Vereniging heeft een bestuur en leden
- Stichting heeft een bestuur

Voor het oprichten heb je nodig: statuten, notaris, KVK; kosten ca. € 500,-

In de Schepenstraat hebben we gekozen voor een vereniging met een driekoppig bestuur (voorzitter, secretaris, penningmeester). We kozen voor een vereniging omdat:

- Verenigingsstructuur heeft een democratischer gehalte (alle leden hebben een stem) dan een stichting waarbij het bestuur bepaalt
- Alle leden kernTeam werden lid van vereniging en hadden zodoende formeel stemrecht

DENK NA OVER RECHTSVORM VAN JOUW INITIATIEFGROEP

VERDIEPINGS PAGINA

Samenwerking tussen bewoners en gemeente

Samenwerkingsovereenkomst

De samenwerkingsovereenkomst is het juridisch document (contract) tussen bewoners en gemeente.

In dit document worden volgende zaken vastgelegd:

- Opgave
- Doelstellingen
- Resultaten
- Kaders en Randvoorwaarden
- Spelregels
- Afbakening
- Budget
- Projectorganisatie
- Rollen en Taken
- Stappenplan
- Escalatieladder

In de samenwerkingsovereenkomst dient duidelijk te staan hoe het project georganiseerd wordt tussen initiatiefgroep en gemeente. Met welke frequentie komt initiatiefgroep en gemeente samen? Welke ambtenaren schuiven daarbij aan?

In de R2C Schepenstraat was een projectorganisatie opgesteld:

In het Ontwerp& Participatieteam werd door bewoners en ambtenaren gewerkt aan het plan en de participatie. Dit team stond onder leiding van de bewoners en zij organiseerden de vergaderingen en gaven aan welke specialisten vanuit gemeente hierbij nodig waren.

In het Regieteam werd door bewoners en ambtenaren gewerkt aan de knelpunten, de planning en werd besluitvorming voorbereid. Dit team stond onder leiding van de gemeente en had een vaste bezetting.

 Gemeente Rotterdam

De Rotterdamse Standaard
voor projectmatig werken

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST / PROJECTPLAN Schepenstraat

Versie 26 november 2015
Bijlage: Planning
Vervolgdocument: financieel contract

Ambtelijk opdrachtgever
Stadsontwikkeling

Projectmanager
Stadsontwikkeling

Voorzitter Vereniging
bewoners Schepenstraat

Directeur
Gebied Noord

OPSTELLEN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

ORGANISATIE

VERDIEPINGSPAGINA

Wensen, uitgangspunten en programma van eisen

Probeer een volledige lijst van wensen en uitgangspunten op te stellen. U kunt hierbij dit voorbeeld gebruiken.

Zo'n lijst helpt om meer grip te krijgen op alle aspecten die een rol spelen bij de herinrichting van uw straat. Op basis van feed-back/opmerkingen omwonenden en eerste schetsstudies wordt het PvU (Programma van Uitgangspunten) opgesteld en overhandigd aan gemeente tbv PvE (Programma van Eisen)

Verschillende diensten van de gemeente zullen hun input geven voor het Programma van Eisen. Spreek onderling af dat bewoners het PvE in conceptvorm te zien krijgen zodat zij hierop kunnen reageren en verifiëren welke punten uit PvU zijn meegenomen. Daarna zal de gemeente het PvE definitief maken en wordt het vastgesteld.

Bij de herinrichting van de Schepenstraat zijn de meeste punten uit het PvU opgenomen in het PvE.

Hiermee werden belangrijke aandachtspunten vanuit KernTeam en achterban formeel vastgelegd.

Programma van Uitgangspunten Schepenstraat
 versie: 2.0 - concept
 datum: 13 november 2015

onderdeel	onderwerp	uitgangspunt	opmerking	bijlage(s)
1 Stoep	gewenst aanleg peil	NAP -1,15 m, verloopend in noordoostelijke deel naar NAP + 0,25 m	verlaging aanlegpeil met 0,1 m t.o.v. uitgiftepeil	inmeting gemeente + analyse reactie gemeente door kerngroep
	gewenst peilhoogte t.o.v. trede/dorpel	stoep minimaal 5 cm onder dorpel, bij voorkeur 8 - 22 cm onder eerste trede	max. Opstaphoogte = 22cm, voorkomen inkastings ramen	inmeting gemeente + analyse reactie gemeente door kerngroep
	minimale breedte: geweluiting/voorzone	min. 3 meter vrije loopzone vanaf gevellijn NTB	variantenstudie kerngroep	
2 Rijweg	breedte	min. 5,5 m; max. 6 m	afhankelijk parkeeroplossing	
	markering tbv fietsers/fietstrook positionering tov as straat verkeersremmende maatregelen (drempels/plateaus)	fietsstrook optisch in ander verband NTB plateaus thv elke kruising	plateau introduceren thv Walenburgerplein om verkeer af te remmen en om oversteek te vergemakkelijken (domein voetganger)	handboek ...
3 Verbindingen (omgeving)	knikken	niet behouden		
	oversteekmogelijkheden aansluiting Walenburgerweg	minimaal om de 30 meter rijweg versmallen, stoep verbreden	voorbeelden kerngroep versmalling heeft verkeersremmende werking, aansluiting fietsstrook nader bestuderen	zie variant kerngroep
	aansluiting Schieweg	rijweg versmallen, stoep verbreden	versmalling heeft verkeersremmende werking, aansluiting fietsstrook nader bestuderen	zie variant kerngroep
	aansluiting Walenburgerplein	situatie voor overstekende fietsers en voetgangers overzichtelijker en verkeersveiliger maken; tbv fietsverkeer adviseert kerngroep een brug over Statensingel	plateau introduceren thv Walenburgerplein om verkeer af te remmen en om oversteek te vergemakkelijken (domein voetganger)	zie varianten kerngroep
4 Groen	aansluiting Baljuwplein	fietsdoorstek introduceren loodrecht op Schepenstraat	kerngroep geeft qua inrichting advies voor Baljuwplein; parkeren kan daar geoptimaliseerd worden	zie variant kerngroep
	aansluiting zijstraten	NTB		
	bestaande bomen	zo veel mogelijk behoud grote bestaande en gezonde bomen dmv goede afstemming boven en ondergrond	evenwichtige verspreiding over lengte straat;	notitie bomeninventarisatie, notitie tussenaanstand bomen-riolering
(bomen)	positionering bomen (enkele/dubbele rij in groen of verharding)	dubbele rij aan noordzijde straat behouden voor zo ver mogelijk; aan zuidzijde plaatselijk dubbele rij introduceren door nieuwe plant diversiteit/soorten NTB	voorbeelden kerngroep	zie variant kerngroep
	welke bomen bij herplanting	---	overzicht/catalogus kerngroep	catalogus kerngroep
5 Groen (Plantsoenen)	vegetatie plantsoenen	soorten NTB	overzicht/catalogus kerngroep	catalogus kerngroep
	gewenste afmetingen	breedte 3,5-7 m; lengte 10-20 m	maat waarin verschillende soorten gebruik mogelijk zijn	
6 Ondergrond	inrichting (verblifsmogelijkheden, integratie fietsparkeren, etc.)	fietsparkeren, voetpaden (onverhard) en zitjes integreren NTB	voorbeelden kerngroep	kerngroep
	aanleghoogte	aanleghoogte plantsoenen eventueel aanpassen tbv behoud bomen	inventarisatie nodig	
7 Parkeren Auto	gescheiden stelsel of niet minimale afstand tot bomen	geen gescheiden stelsel NTB	advies gemeente	notitie riolering kerngroep
	kabels & leidingen	105 cm	overleg gemeente/nuts	notitie tussenaanstand bomen-riolering nutsbedrijven gemeente
8 Parkeren Fiets	bestaande leidingen	plaatje stuk rioolbus laten liggen als dat behoud goede boom kan betekenen; verlegging toepassen ter optimalisatie leidingtracé (zo dicht mogelijk tegen woningen aan)	gronddekking optimalisatie leidingtracé betekent een grotere indelingsvrijheid voor de straat	
	richting parkeervakken	haaks en langs gecombineerd		kerngroep
9 Straatmeubilair & Materialisatie	aantal elektrische oplaadpunten	minimaal huidig aantal parkeerplaatsen (163)	max. aantal aaneengesloten vakken	
	elektrische oplaadpunten	conform huidige situatie	variantenstudies kerngroep	kerngroep
8 Parkeren Fiets	uitstapvoorzieningen	maximaal 8 vakken dwars en 6 vakken langs 60 cm NTB	zone schepenstraat zit tussen twee zones waar tot 23 uur betaald dient te worden; s'avond's daarom snel vol	
	relatie tot bomen/plantsoenen	conform huidige situatie		
8 Parkeren Fiets	parkeermeters	advies kerngroep: tot 23 uur betaald parkeren		
	parkeerbeleid	conform huidige situatie		
8 Parkeren Fiets	invalideplaatsen	conform huidige situatie		
	aantal	minimaal 383 fietsplekken		parameters Schepenstraat (kerngroep)
8 Parkeren Fiets	stallingmogelijkheid onoverdekt	nietjes	inpassing in stoep/plantsoenen	varianten kerngroep
	fietsstrommels	15 fietsstrommels (huidige aantal)	inpassing in stoep/plantsoenen	varianten kerngroep
8 Parkeren Fiets	compartmentering	max. aantal 16 stuks (8 nietjes)	fietsparkeerplaatsen komen gemiddeld iets verder van entreeuren te staan door compartimentering	varianten kerngroep
	situering/plaatsing	directere verbinding tussen fietsparkeren en straat realiseren	door inrichting het fietsen over de stoep ontmoedigen	
9 Straatmeubilair & Materialisatie	zitmogelijkheden (waar?, hoeveel, hoe?)	bankjes, aantal en positie NTB	inpassing plantsoeninrichting	varianten kerngroep
	afvalcontainers (incl. papier/glas/plastic)	NTB	in hoeverre verplaatsbaar?	
9 Straatmeubilair & Materialisatie	prullebakken	NTB	dmv hergebruik karakter van de straat behouden	
	hergebruik	zo veel mogelijk materialen hergebruiken; met name waalformaat klinkers in trottoir en keformaat in de rijloper		
9 Straatmeubilair & Materialisatie	relatie tot Rotterdamse Stijl	NTB		
	verlichting	NTB		
9 Straatmeubilair & Materialisatie	---	---		
	---	---		

PROGRAMMA VAN UITGANGSPUNTEN

VERDIEPINGS-PAGINA

Spoorboekje voor een Right2Challenge project *in de openbare ruimte*

Colofon

Copyright: © 2021 Verenigde Schepenstraat
Auteurs: Liliane Geerling en Sander Hazevoet
Opdrachtgever: Ines Balkema
Beelden & Tekeningen: Verenigde Schepenstraat
Vormgeving en lay-out: Moodz Concepts & Designs

Contact

Gemeente Rotterdam
Dienstverlening
Afdeling: Kennis, Projecten & Innovatie
Librijesteeg 4
Postbus: 70013
3000 KR Rotterdam
Tel: 14 010
www.rotterdam.nl

<https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/right-to-challenge/>

Gemeente Rotterdam

Right to challenge
Schepenstraat

